

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

תוכן עניינים

- א. כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור 2
- ב. במקום בגדים אפי' נימא אחת הוצעת שלא במקום בגדים שלש על שלש הוצעות פחות מכאן אינן הוצעות ... שאני צילצול קמן דחשיב 3
- ג. נכנסה לו רוח בכגדו ... כינה ... חיה ... עפר ... אבק עפר ... בית השחי ... הכנים ידו לתוך חיקו ... נימא ... נימא מדולדלת ... יצא שערו בכגדו 4
- ד. לילה זמן תפילין 5
- ה. כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה ומן התפילין 5
- ו. הוצעות ... אם הניחן אינן הוצעות ... הא דיד הא דראש מאי שנא דיד דכתיב ילבש על בשרו שלא יהא דבר הוצין בינו לבשרו 6
- ז. שערו היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניחין תפילין 6
- ח. מחוסר כיפורים מנלן ... וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מכלל שהיא טמאה 6
- ט. ושלא רחין ידים ורגלים אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים 8
- י. כהן גדול שלא טבל ושלא קידש בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה ועבד עבודתו כשרה 9
- יא. חמש טבילות ועשרה קדושים דאורייתא וחוקה כתיב בהו 9
- יב. כל כיוור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו 10
- יג. כיצד מצות קידוש מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ומקדש 11
- יד. קידש ידיו ורגליו ביום אין צריך לקדש בלילה בלילה צריך לקדש ביום 11
- טו. היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה לאורה טעון קידוש ידים ורגלים 12

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

דף יט.

הלכה למעשה

א. כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור

כבר התבאר במסכת עירובין דף קג: שאין נותנין גמי¹ בין לה בין יבש², על המכה כיון שהוא מרפא, וכן כל עלים הידועים שהם מרפאים, או תחבושות שיש בהם תרופה³.

אולם מותר לחבוש פצע⁴ בתחבושת⁵ כדי למנוע את זיהומו⁶, בלי לתת בה משחה או תרופה, משום שעצם התחבושת אינה מרפאת אלא רק מונעת את הפצע מלהזדהם. ומותר לקרוע את עטיפת התחבושת.

אין ליתן בו משחה כלשהי⁷. אך כאשר הפצוע סובל מכאב עד שחש כל גופו – מותר לשים משחה, אבל לא למורחה.

¹ שו"ע ונו"כ או"ח שכח כד

² מ"ב שם פ

³ מ"ב שם עט

⁴ שהרי הוא כעלה שהתיר שם בשו"ע כיון שאינו אלא כמשמרה.

⁵ ומותר לקרוע את הנזיר העוטף את התחבושות, וטוב שיקפיד שלא לקרוע במקום האותיות.

⁶ סי' שא במ"ב ס"ק קח וסי' שכח סע' כג, ועיין גם קצוה"ש סי' קלו בבדה"ש סוס"ק יא.

⁷ ואף אם לא ימרח, הרי יש בזה משום גזירת שחיכת סממנים. ואם יתן בו משחה שחורה שמטבעה למשוך מוגלה ודם, אית ביה גמי משום חובל, סי' שכח במ"ב ס"ק קמו, ועיין שו"ת ציץ אליעזר ח"ח סי' טו פ"ד סוס"ק ה. – ושמעתי מהגרש"ז אויערבך זצ"ל, דמי שעבר והניח רטיה בשבת, בכה"ג שאסור ברפואה, דיש להסתפק אם חייב להזדרז בקום ועשה להסיר את הרטיה כדי שלא יהנה מרפואתה בשבת. אולם מי שמותר ברפואה, אך עבר ומירח את המשחה על הרטיה או על גופו, מסתבר דההנאה היא מהמשחה ולא מהמירות, ובעיקר ספיקא דידין ראיתי באג"ט מלאכת טוהן סי' לב הערה פא שמסתפק בזה, ועכ"פ אם הניח בשבת, מסיק שם שחייב להסירה, עכ"ד. שש"כ לה הע' נב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אולם בבית המקדש לא גזרו שבות במקום עבודה ולפיכך כהן שלקה באצבעו⁸ מותר לכרוך עליה גמי בשבת, או בגד שאין בו שלש על שלש ועובר, ואם נתכוון להוציא דם אסור⁹.

ושלא במקדש רטיה ותחבושת הספוג¹⁰ בהם תרופה אפילו כאשר אין בו חשש סוחט ואין חשש ממרה וכגון שאין משחה בעין, אין ליתנם לכתחילה בשבת על פצע ומכה, ואפילו לתינוק או חולה שחלה כל גופו או נפל למשכב, אא"כ יניחנו בשינוי או כלאחר יד וכדומה, או על ידי נכרי, ואם יש קושי בעשיית השינוי ואין נכרי תחת ידו, אפשר לסמוך על המקילין להניחו בלי שינוי, כיון שהוא בגדר חולה שאין בו סכנה שהותר להתעסק עבודו ברפואות¹¹.

ומי שעבר והניח בשבת רטיה שמרפאת על מכתו, ואינו בגדר חלה כל גופו או נפל למשכב, חייב להסירו מיד כדי שלא יהנה מרפואתה בשבת.

הלכתא למשיחא

ג. במקום בגדים אפי' נימא אחת חוצצת שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות ... שאני צילצול קטן דחשיב

נאמר בבגדי¹² כהונה (ויקרא טז פסוק ד) בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׁם, מלמד שלא יהיה דבר חוצץ בין בשרו לבגדים, אפילו נימא – שערה אחת, או עפר או כינה מתה אם היתה בין בשר לבגד הרי זו חציצה ועבודתו פסולה.

⁸ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה ט

⁹ ופרש"י אם להוציא דם שמהדקה בגמי כדי להוציא דם וכו' אסור שאין זה צורך עבודה ועוד דה"ל חובל. כס"מ שם. לכאורא זהו רק בשבת ומשום חבורה אבל בחול מותר. אמנם רש"י ז"ל בעירובין (קג, ב) פי' משום דזה אינו צורך עבודה ע"ש, וא"כ גם בחול אסור. ערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן לא סעיף טו

¹⁰ קצוה"ש סי' קל"ו הערה י"ז

¹¹ מבואר במשנ"ב ס"ק ק"ב בשם החיי אדם, וגם הוי לאצטרופי דעת המג"א (סק"ל) שהתיר כל ענייני רפואה לחולה שאב"ם אפילו מחזי כעין מלאכה, ובכה"ח (ס"ק קנ"ח) סתם כדבריו,

¹² רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כרך על בשרו¹³ בגד שלא במקום בגדים כגון שכרכו על אצבעו¹⁴ או על עקבו¹⁵, אם היה בו שלש אצבעות על שלש אצבעות ה"ז חוצץ ופוסל, י"א שפוסל משום שנחשב כמיותר בגדים¹⁶, פחות מכאן אינו חוצץ, ואם היה צלצול קטן – תגורה קטנה – צמיד, הואיל והוא חשוב בגד בפני עצמו הרי זה פוסל ואף על פי שאין בו שלש על שלש.

אולם אם חוצץ בין בשרו לכלי בשעת עבודה, י"א¹⁷ שאפילו פחות משלושה חוצץ¹⁸. ולכן כהן שלקה באצבעו כורך גמי בין בחול ובין בשבת כדלעיל, ובלבד שלא יחוצץ הגמי או הבגד בין בשרו לכלי בשעת עבודה. וי"א¹⁹ שפחות משלושה אינו חוצץ בכל אופן אם אינו במקום הבגדים.

**ג. נכנסה לו רוח בגדו ... כינה ... חיה ... עפר ... אבק
עפר ... בית השחי ... הכנים ידו לתוך חיקו ... נימא ...
נימא מדולדלת ... יצא שערו בגדו**

צריך הכהן²⁰ להזהר בשעה שלובש שלא יהיה אבק בין בגדו לבשרו²¹, ולא כינה אף על פי שהיא בחיים²², ושלא תכנס הרוח בשעת העבודה בין בשרו לבגדו עד שיתרחק הבגד מעליו, ולא יכנים ידו תחת חלוקו לחיק²³, ולא

¹³ רמב"ם שם הלכה ח

¹⁴ כגון ביד שמאל דעבודה אינו אלא בימין, אבל במקום עבודה אפילו כל שהוא חוצץ.

¹⁵ חלוקא זו ליתא בגמרא ואולי רבינו היה גורסא ומילתא אנב ארחיה קמ"ל דאף דק"ל מדו שתהא כמדתו וכמ"ש רבינו פ"ח מ"מ לא בעינן שיגיעו עד עקביו

¹⁶ עיין כס"מ שם על פי פירש"י ואידי דנקט במקום בגדים לישנא דחציצה דשייכא בה נקט גמי במסקנא לישנא דחציצה. וכן בשו"ת הרדב"ז וכן בכס"מ שם הלכה ט

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ט

¹⁸ הראב"ד השיג בכך שסתם הרמב"ם הוא שלא יחוצץ הגמי או הבגד בין בשרו לכלי בשעת עבודה. שדבריו סותרים זה את זה הלא אמר שלא במקום בגדים פחות משלש אינו חוצץ בין היד לכלי, אך עיין בכס"מ שהרמב"ם ס"ל שבבגד שלוש או צלצול אינו חציצה אלא יתור בגדים ופחות משלוש אינו חשוב ליתור בגדים, אך בין ידו לכלי הוה חציצה ולהכי אפילו נימא קטנה חוצצת.

¹⁹ השנות הראב"ד שם

²⁰ רמב"ם שם הלכה ז

²¹ שמכיון שהוא דק ואינו מרגיש בו שמא אינו חוצץ.

²² שיש להסתפק שמא רביתא היא הרי היא כבשרו. כיון דקפיד עלה ברצונו לא תהא כבשרו.

²³ ששמא ידו הוי חציצה או שלא כיון שהיא גופו ואין גופו חוצץ בין בשרו לבגד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

יצא שערו מן הבגד²⁴, ולא יהיה בבגד נימא – שערה מדולדלת, ואם היה שם אחד מכל אלו עבודתו כשירה²⁵.

י"א²⁶ שכמו כן צריך להזהר שלא יהיה בית יד של של כותנת הכהן רחב באופן שאינו נוגע בבית השחי, וצריך שיהיו בתי זרועותיו דחוקים ונוגעים בבשר גופו. וכן צריך²⁷ להזהר של יצא שערו מראשו למטה עד שנכנס בין כתנתו לבשרו.

ד. לילה זמן תפילין

כבר התבאר במסכת עירובין דף צו. שלילה זמן תפילין²⁸ הוא מן התורה שזה שנאמר (שמות יג פסוק ט – י) וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל יָדְךָ וּגּוֹ. וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָה מִיָּמִים יְמִימָה שִׁמְשָׁמְעוּ יָמִים וְלֵאלֹתֶיךָ, אֵינְךָ הַכְּתוּב מְדַבֵּר בַּחֻקֵּי הַתְּפִלִּין אֲלֵא בַּחֻקֵּי הַפֶּסַח שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַל (פסוק ה) וְעִבְדְתָּ אֶת הָעֶבֶדְתָּ הַזֹּאת בְּתַדְשׁ הַזֶּה וְעִבַדְתָּ אֶת הָעֶבֶדְתָּ הַזֹּאת וּגּוֹ.

אבל חכמים אסרו להניח תפילין בלילה מפני שהוא זמן שינה וגזירה שמא ישכח וישן בהם ואסור לישן בתפילין שמא יפיה בשנתו²⁹.

ה. כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה וזמן התפילין

²⁴ שאם יצא שערו אם כן אינו מכוסה בבגדי כהונה ואי חשיב כגופו מעכב, זבח תודה שם יא. דלא כפירש"י שם ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן לא סעיף יד שהרמב"ם מפרש שערו של בגד כיון דלא איפשיטו כל הני בעיי ולפיכך פסק בהם רבינו דלכתחלה להזהר ומיהו בדיעבד אין לנו כח לפסול העבודה בכך ולומר יביא קרבן אחר דאיכא למיחש שמביא חולין בעזרה ואין לומר יביא קרבן אחר ויתנה דמאחר שיש קרבנות דלא שייך בהם להתנות דהיינו חטאות ואשמות וקרבנות הצבור לא מפליג בינייהו.

²⁶ כך פירש"י בית השחי מהו והרמב"ם נראה דלא גרים ליה. כס"מ שם אמנם אפשר שזהו בכלל מש"כ עד שיתרחק הבגד מעליו, שו"ר שכ"כ במרכה"מ

²⁷ פירש"י ביצא שערו ודע דהא דשערו יצא מן הבגד לפירש"י דהוא באת"ל דידו לתוך חלוקו לא הוי חציצה אם כן פשיטא דידו לא הוי חציצה דכל את"ל הוא פשיטתא דאיבעיאין הר המוריה שם

²⁸ שו"ע ונו"כ או"ח ל ב ומו"ב ד

²⁹ מ"ב שם ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

כהנים בשעת³⁰ העבודה, והלויים בשעה שאומרים השיר של הדוכן, וישראל בשעה שעומדים במקדש, פטורין מן התפלה ומן התפילין, שהעוסק במצוה פטור מן המצוה³¹.

ו. חוצצות... אם הניחן אינן חוצצות... הא דיד הא דראש מאי שנא דיד דכתיב ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו

מכיון שנצטוינו שלא יהיה דבר חוצץ בין בשרו לבגדי כהונה כמו שהתבאר לעיל, לפיכך אין הכהן יכול לעבוד בתפילין של יד שהרי חוצצת, אבל של ראש אינה חוצצת, ואם רצה להניחם בשעת העבודה מניח. וי"א³² שחייב להניח.

ז. שערו היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניחין תפילין

צונף במצנפת³³ וקושר הציץ למעלה מן המצנפת ושערו היה נראה בין ציץ למצנפת ושם היה מניח תפילין בין ציץ למצנפת.

דף יט:

ח. מחוסר כיפורים מנלן... וכפר עליה הכהן וטהרה טהרה מכלל שהיא טמאה

³⁰ רמב"ם הלכות תפילין ומוזוה וספר תורה פרק ד הלכה יג
³¹ כס"מ שם מרש"י ואם רצה להניחם בשעת העבודה מניח. אולם דעת התוס' שחייבים כדלהלן
³² דעת התוס' בערכין ג' ע"ב (ד"ה ציץ) דחייבין בתפילין של ראש. והם שני דיעות בענין העוסק במצוה פטור מן המצוה. (א"ה תוס' והר"ן בסוכה כ"ה ע"א אם עוסק במצוה פטור אף כשיכול לקיים שניהם). שארית נתן שם
³³ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף פג: שיש מן הטמאים שצריכים³⁴ להביא קרבן לטהרתם ומחוסר כיפורים דהיינו שטבל והעריב שמשו רק לא הביא קרבן לטהרתו, ועבד, אע"פ שעבודתו פסולה וחילול, ה"ז פטור³⁵. וי"א³⁶ שחייב מלקות³⁷ ומיתה³⁸ בידי שמים.

ומניין שעבודתו³⁹ פסולה שנאמר (ויקרא יב פסוק יח) וְכַפֵּר עֲלֶיהָ הַפֶּהַן וְטָהַרָה מִכֻּלֵּל שְׁעֵדִיין לֹא נִגְמָרָה טְהַרְתָּהּ וְהוּא הַדִּין לְכֹל מַחֻסְרֵי כִיפּוּרִים וְהֵיךְ אִפְשָׁר לִי⁴⁰ לַעֲבֹד וְלַהֲתַחִיב רַק עַל הָעֲבוּדָה שֶׁהֵי חַיִּיב כִּרְתָּה עַל בִּיאַת מִקְדָּשׁ בְּטוֹמָא, וְאֵיךְ אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יִשְׁהָה עַד שֶׁלֹּא יִתְחַיֵּב כִּרְתָּה אֲלֵא מִיִּתָּה בִּיִּדֵי שָׁמַיִם בְּלִבָּד

³⁴ רמב"ם ביאת המקדש פ"ד ה"ד

³⁵ במפרשים הבינו שכוונתו פטור ממיתה ומלקות עיין בכסף משנה ומעשה רוקח ומרכבת המשנה ושאר מפרשים ולהכי הקשו מסנהדרין פי"ט ה"ב שמנה מחוסר כיפורים בכלל הלוקים אמנם עיין באבן האזול כאן שכתב דכוונת הרמב"ם פטור ממיתה בידי שמים אבל מלקות לעולם חייב ולהכי הזכירו בפ"ט דסנהדרין ואע"ג ששם כתבו בכלל "כל מחוייבין מיתה בידי שמים שהן בלא תעשה ויש בהן מעשה שלוקין עליהן" כוונתו שהוא לאו שיש בו מיתה דהיינו בטבול יום אבל לא שמחוסר כיפורים עצמו מקבל המיתה ועיי"ש מקורו של הרמב"ם

³⁶ השגת הראב"ד שם וז"ל הראב"ד שם "והא אמרינן במכות עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כיפורים ועוד מבהונות של מצורע דאמרינן בזבחים עשה שיש בו כרת הוא וכל שכן בביאת כולו ועוד טהרה כתיב ביולדת מכלל דעד השתא ממאה היא ואמרינן בזבחים מחוסר כפורים דוב כוב דמי ובתוספתא דזבחים מונה אותו עם אותן שבמיתה" ובאמת כן הוא בסנהדרין פ"ג ע"ב דמחוסר כיפורים ששימש הוא במיתה, וכן כתב הר"מ עצמו הל' סנהדרין פי"ט ה"ב דחייב מיתה בידי שמים ולוקין, וגם הכסף משנה תמה על הר"מ דדבריו סותרים זה את זה, ועיין משנה למלך פ"ג מביאת המקדש הי"ט פלפול ארוך, ועיין במעשה רוקח שכתב דברמב"ם סנהדרין הוא ט"ם ובמקום מחוסר כיפורים צריך לגרום יתר בגדים ששימש ועיי"ש ובמרכה"מ מה שישב בדעת הרמב"ם וכן עיין בשו"ת הרדב"ז ח"ה סי' קו (אלף תעט) ועיין ערוך השולחן העתיד סי' לו סעי' יח - כ שחילק בין אכילת קדשים בטומאה שאפילו טומאת מחוסר כפורים אסורה מדאורייתא ויליף מקראי לבין ביאת מקדש ושימוש בטומאה שבהם בעינן כל טומאתו עליו ומחוסר כפורים לא חשיב כל טומאתו ולהכי אינו לוקה ואינו חייב מיתה ביד"ש ולכאורה אפ"ל שדעת הרמב"ם מדאיצטריך קרא לטבול יום ולא חשיב בכלל כל טמא ע"כ שבין שנסתלקה טמאותו קצת הו"א שאינו חייב משום טמא ששימש ולהכי אתי לאו מיוחד לטבול יום בעצמו וא"כ דוקא במקום דאיתרבאי אבל מחוסר כיפורים דליכא קרא א"כ אינו בכלל טמא ששימש ועיין בחי' הגרי"פ לרס"ג ח"ג עונש נח (פד - ג) שכתב כעין זה

³⁷ ועיין ר"מ שם פי"ט הי"א דאם הכהן היה טבול יום ומחוסר כיפורים וטמא [ועבד] חייב על כל אחד ואחד, ועיין בהשגות הראב"ד ובכסף משנה שם ובמנחת חינוך שם אות ה לענין אין איסור חל על איסור

³⁸ ולפיכך מחוסר כיפורים לדעת הרמב"ם דאינו חייב מיתה בידי שמים אסורים להורגו ואין שייך בו בדין שאחיו הכהנים פוצעים את מוחו, כמבואר בגמרא סנהדרין פ"א ע"ב דהיכי דלאו בר קמלא הוא אסורים למקטליה. אך לדעת הראב"ד דגם מחוסר כיפורים הוא חייב מיתה בידי שמים, ומבואר בגמרא שם פ"ג ע"ב דיליף מקרא וכפר עליה הכהן וטהרה, מכלל דקודם הוא טמא, א"כ הוא ג"כ בכלל טמא ששימש ורשאים אחיו הכהנים להורגו, (מנחת חינוך שם אות ד)

³⁹ שם הלכה ה

⁴⁰ השגת הראב"ד שם ה"ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

י"ל⁴¹ ששיך בכגון שעשה בית יד ארוכה לצינורא שהוא מזלג, להפוך הקרבנות בידו, והפך בו מבחוץ אבר על האש במזבח, וקירב שרפתו שכל קירוב עבודה הרי הוא כעבודה.

ט. ושלא רחויז ידים ורגלים אתיא חוקה חוקה ממחוסר בגדים

עוד התבאר שם שמצות עשה⁴² לקדש כהן העובד ידיו ורגליו ואח"כ יעבוד, שנאמר בפרשת כי תשא (שמות ל פסוק יט) וְרָחֲצוּ אֶתְּיָדָיו וְאֶתְּרַגְלָיו מִמַּיִם וְכִי יִבְרַךְ אֶתְּיְדֵיהֶם וְאֶתְּרַגְלֵיהֶם וְכַהֵן שֶׁעָבַד וְלֹא קִידֵשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו שֶׁחֲרִית חַיִּיב מִיתָה בְיַדֵי שָׁמַיִם, שנאמר: (שם פסוק כא), וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמְתוּ וְעַבְדוּתוֹ פְּסוּלָה בֵּין כַּהֲ"ג בֵּין כַּהֲ"ד⁴³. אבל המשמש בלא קידוש ידים ורגלים אף על פי שהוא חייב מיתה אינו לוקה מפני שהוא מצות עשה. וכן

⁴¹ וז"ל הראב"ד שם כיון שטבול יום שנכנס למקדש בכרת היכי משכחת לה טבול יום ששימש במיתה והא איכא נמי כרת בשביל ביאת מקדש ואיני מוצא אותו אלא בכמה אי נמי שעשה בית יד ארוכה לצינורא והיפך באיברים מבחוץ ועיין ערוך השולחן העתיד שם סי' לח סעי' יב דהכא ליכא למימר כמו שכתב הרמב"ם שם ה"ג מהגמ' בשבועות יז (מובא בל"ת עה) דאיירי שנממא כשהוא בפנים ויצא בדרך הקצרה וביציאתו בדרך הילוכו היפך איברים שהרי הוא טבול יום וא"כ ע"כ שיצא לטבול אפילו אם נממא בפנים (ואפילו אם טבל בפנים ע"כ שהה בטבילה) וא"כ בכניסתו שוב יהיה חייב על ביאת המקדש ועיין במנחת חינוך שם אות ב דלדעת הראב"ד דמחוסר כיפורים גם כן חייב מיתה בשימש, וסובר גם כן בפ"ג מביאת המקדש ה"ט דמחוסר כיפורים חייב כרת על ביאת מקדש לא כדעת הר"מ שם, א"כ בודאי לא משכחת לה דאם נכנס חייב כרת על הכניסה וסובר גם כן בפ"ג מביאת המקדש ה"ט דמחוסר כיפורים חייב כרת על ביאת מקדש לא כדעת הר"מ שם, א"כ בודאי לא משכחת לה דאם נכנס חייב כרת על הכניסה, ואם נממא שם הלא צריך ספירת שבעת ימים, על כן תירץ הראב"ד דמשכחת לה בכמה או שהיפך בצינורא מחוץ לעזרה, ועיין משנה למלך [הג"ל] פלפול נעים ועיין בחי' ההת"ס שבועות יז ע"א ד"ה ועיין בשבת שהביא מתוס' פ' במה מדליקין ד"ה ספק לטומאה (לד ע"ב ולה ע"א) ששיעור טבילה עם הסיפוג כדי הילוך חמישים אמה שהוא אחד ממאה עשרים בשעה בקירוב שהוא בערך חצי דקה (ע"פ חשבון אלפיים אמה למיל) וא"כ אפשר הכא דאיירי בנממא במקדש וטבל בבגדיו (דקיי"ל נדה מערמת וטובלת בבגדיה) ולא נסתפג כלל והפך בצינורא ובתוך עבודתו העריב עליו השמש ובין הכל לא היה כשיעור שהייה ומ"מ חייב אעבודה שתחילתו היה קודם הערב שמש ועיין מרכבת המשנה שכתב שדוהק לאוקמי בכה"ג ולהכי אוקמי כגון שנכנס דרך גגין ועבד ולא שהה ועיין עוד באחיעזר ח"א סי' כ אות ז ובח"ג סי' סט ד"ה והנה כת"ר פלפל וכו'

⁴² ערוך השולחן העתיד שם סימן מא סעיף ט

⁴³ ומניין שעבודתו פסולה, שנאמר: חוקת עולם לו ולזרעו, ובבגדי כהונה הוא אומר: חוקת עולם, מה מחוסר בגדים מהלל עבודה כמו שבארנו אף מי שלא רחץ ידיו ורגליו מהלל עבודה, עכ"ל. וזה שכתב שנאמר: חקת עולם, הוא טעות הדפוס וכצ"ל: חק עולם, ובבגדים כתיב: חקת עולם, וזהו בזבחים (יט, ב). ואין לשאול דא"כ ניליף גם מיתה ממחוסר בגדים ולא ליכתוב בכאן ולא ימותו, י"ל דצריך כי היכי דליהוי ג' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין על דינים אחרים כדאמרינן שם (כד, א), דמטעם זה ערל אונן יושב אינן במיתה אלא באזהרה ע"ש, (תוס' שם יח, א ד"ה אתיא).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנחלה למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

נביא שכבש נבואתו או שעבר על דברי עצמו, והעובר על דברי נביא אף על פי ששלשתן במיתה, אינן לוקין שהן באין מכלל עשה.

י. כהן גדול שלא טבל ושלא קידש בין בגד לבגד ובין עבודה לעבודה ועבר עבודתו כשרה

כבר התבאר במסכת יומא דף ל: שכל כהן⁴⁴ שלא טבל בין בגדים לבגדים, או שלא קדש בין בגד לבגד, ובין עבודה לעבודה ועבר, עבודתו כשרה. מדכתיב (שמות מ פסוק לא) וְרָחַצוּ מַמְנוּ מַשְׁחָה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו, דבר המעכב בזרעו כמו קידוש שחרית, מעכב בו. ודבר שאינו מעכב בזרעו, אינו מעכב בו.

יא. חמש טבילות ועשרה קדושים דאורייתא וחוקה כתיב בהו

עוד התבאר שם שכל מעשה התמידין והמוספין של יום הכפורים כהן גדול עושה אותן והוא לבוש בבגדי זהב, ועבודות המיוחדות ליום זה בבגדי לבן, ועבודה המיוחדת ליום זה היא מעשה הפר של כהן גדול, ושני השעירים שאחד מהן שעיר המשתלח, והקטרת הקטורת בקדש הקדשים, כל אלו בבגדי לבן הם נעשים.

חמשה טבילות ועשרה קדושים טובל כה"ג ומקדש ביוה"כ, ודבר זה גם מהלכה למשה מסיני וגם מהפסוקים בפרשת אחרי מות. כמבואר להלן דף לב. אך מהפסוקים היה נראה רק שלש טבילות באה ההלכה לפרש חמש טבילות, ומהלכה בלבד היינו סוברים שהחמש טבילות הם בבת אחת זה אחר זה באו הפסוקים לפרש שתהא בין עבודה לעבודה, והיינו בין עבודת בגדי לבן לבגדי זהב או מבגדי זהב לבגדי לבן. כל עת שישנה הבגדים ויפשוט בגדים ולובש בגדים אחרים. וכל טבילה עריכה שני קדושים אחד לפני הטבילה ואחד לאחר הטבילה. חוץ מטבילה הראשונה. שהרי היא מבגדי חול. וטבילה אחרונה שיש בה ג' קדושים כמבואר להלן דף לב.

⁴⁴ רמב"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

בתחלה פושט בגדי חול שעליו וטובל ועולה ומסתפג, ולובש בגדי זהב ומקדש ידיו ורגליו ועושה את עבודות היום כמו שיתבאר בדפים להלן.

כל הטבילות האלו והקידושין כולן במקדש, שנאמר "ורחץ את בשרו במים במקום קדוש", חוץ מטבילה ראשונה שהוא רשאי וצריך⁴⁵ לטבול אותה בחול, ו"א⁴⁶ משום שאין טבילה זו מן התורה שאינה אלא להוסיף כוונתו, שאם יזכור טומאה ישנה שבידו יפרוש ממנה בטבילה זו לשמה⁴⁷. וי"א⁴⁸ שטבילה זו מן התורה, אך טובל בחול, כיון שעדיין לא נתקדש הכהן הגדול בלבישת בגדי קודש⁴⁹.

יב. כל כיור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו

⁴⁵ שהרי ודאי אינו יכול לטבול בקודש שהרי נתבאר שזה הכלל היה במקדש אין אדם נכנס לעזרה לעבודה אף על פי שהוא טהור, עד שהוא טובל אלא כתב רשאי לומר שאינה חובה כשאר טבילות אלא היא רק משום סרך דרבנן. וכ"כ במעשה רקח, ועיין שושנים לדוד על המשנה

⁴⁶ הרמב"ם שם הלכה ג שפסק כר' יהודה בגמ' ועיין ערוך השולחן העתיד שם סעיף מז – יז שהקשה לדבריו שא"כ חסרה לה טבילה מהלכה למשה מסיני. ותי' "יראה לי שהרמב"ם אינו סובר כרש"י ותוס' דכך גמירי הלכה למשה מסיני חמש טבילות ועשרה קידושים, וראה שלא הזכיר ההלכה כלל, אלא ס"ל כמ"ש הת"י (לב, א ד"ה גמירי) וז"ל לאו הכי גמירו להו דחמש הן דמקרא נפקא אלא שינוי עבודות גמירי להו וממילא יש בין כל אחת ואחת טבילה, אבל בהלכה למשה מסיני לא הזכיר טבילות, עכ"ל, וזהו דעת הרמב"ם. ולכן בכוונה כתב כאן הטעם להורות דאפילו ביוה"כ הוא מדרבנן". ועיין לח"מ מחוסרי כפרה שם שכתב דהרמב"ם כבן זומא ורק לעבודה וצ"ע. וכן ראיתי שהקשו האחרונים שם על הלח"מ

⁴⁷ יש חילוק בפ"י יזכור טומאה ישנה שבידו ויפרוש בין רש"י ורבינו דרש"י ז"ל פירוש ויפרוש הוא מעבודה עד שיעריב שמשו לאחר הטבילה אבל לרבינו אין פירוש ויפרוש מעבודה אלא פרישה מן הטומאה בכת הטבילה שהוא טובל עכשיו לשם אותה טומאה דבעיא שיתכוון בטבילתו על אותה טומאה שיש בידו ידועה לו כדי שתהיה טבילה לשמה. לחם יהודה ברמב"ם שם

⁴⁸ רש"י ותוס' ומפרשי המשנה ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות עבודת יום הכיפורים סימן קנט סעיף יז
⁴⁹ וברש"י פירש במתניתין הטעם שהראשונה אינה באה חובה ליוה"כ דהא כל יומא נמי איתא. ובתוספות ישנים כתבו דמסתמא יש לו לעשות הראשונה קודם שיבוא למקום שענוש כרת, הצד השווה שבהן שצריך דוקא לעשותה בחול ולא בבית הפרוה דהא אין אדם נכנס לעזרה עד שיטבול, וכן כתב הרא"ש שאף בכל בוקר צריך כל אדם לטבול הנכנס לעזרה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כמה מים⁵⁰ צריכין להיות בכיור אין פחות מכדי לקדש ממנו ד' כהנים שנאמר (שמות מ פסוק לא) וְרָחַצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנֵי⁵¹ הָרִי אַרְבַּעַה.

יג. כיצד מצות קידוש מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ומקדש

כיצד מצות קידוש⁵², מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ושוחה ומקדש, וכל החוצין בטבילה חוצין בקידוש ידים, ואינו מקדש כשהוא יושב מפני שהוא כעבודה, ואין עבודה אלא מעומד שנאמר (דברים יח פסוק ה) לְעֹמֵד לְשָׁרְתָהּ.

וכן לא יסתייע בחבירו ואם סייעו חבירו שלא יפול אינו בכל עמידה⁵³. ושיעור הקידוש הוא עד לפרק שהוא חיבור פיסת היד עם תחילת קנה הזרוע.

יד. קידוש ידיו ורגליו ביום אין צריך לקדש בלילה צריך לקדש ביום

אין הכהן⁵⁴ צריך לקדש בין כל עבודה ועבודה, אלא פעם אחת מקדש בבקר ועובד והולך כל היום כולו וכל הלילה, והוא שלא יצא מן המקדש ולא יישן

⁵⁰ רמב"ם שם הלכה יג

⁵¹ וברמב"ם אהרן ובניו הביא והיו אלעזר ואיתמר ופינחס עמהם הרי ארבעה ועיין בכס"מ וכתב רבינו פסוק הכתוב בפרשת כי תשא שאין כתוב בו אלא אהרן ובניו והוצרך לכלול פינחס עמהם כדי שיהיו ד' ותמיהא לי שבזמן שנאמרה אותה פרשה עדיין לא מתו נדב ואביהוא וא"כ הוה ליה לאצרוכי שיהיו מים בכיור כדי לקדש ה' או ששה ורש"י גרים ורחצו ממנו משה ואהרן תרין ובניו תרין והוא פסוק הכתוב בפרשת פקודי והשתא ניהא דה"ק יהיה בכיור מים שיעור שירחצו ממנו משה ואהרן ושנים מבניו דמיעוט רבים שנים דאם לא כן הול"ל וכל בניו והברכת הובח דהה גירסת רש"י דמה ענין להביא ראייה מפסוק דעשייה ולא מפסוק דצוואה אלא ודאי כגירסת רבנו וידע משה בנבואה שימותו נדב ואביהוא ויתכהן פנחס.

⁵² שם הלכה טו

⁵³ תורת הקדשים אות ע

⁵⁴ רמב"ם שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

ולא יטיל מים ולא יסיה דעתו, ואם עשה אחד מארבעתן צריך לחזור ולקדש⁵⁵.

טו. היה עומד ומקריב על גבי מזבח כל הלילה לאורה טעון קידוש ידים ורגלים

קידש ידיו⁵⁶ היום צריך לחזור ולקדש למחר אף על פי שלא ישן כל הלילה, שהידים נפסלות בלינה, קידש בלילה והקטיר החלבים כל הלילה צריך לחזור ולקדש ביום לעבודת היום.

אולם אם קידש בלילה לתחלת עבודת היום כגון לתרומת הדשן, אין צריך לחזור ולקדש לשאר עבודות כשיאור היום⁵⁷.

⁵⁵ . דשינה הוי היסח הדעת וכמש"כ מרן ועי' ירושלמי יומא פ"ג ה"ב וז"ל תני ישן טעון טבילה נתנמנם טעון קידוש ידים ורגלים עכ"ל וע"ע תוס' זבחים כ' א' ד"ה מיתבי וכו'. הר המוריה שם.

⁵⁶ רמב"ם שם הלכה ח

⁵⁷ תורת הקדשים צ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

